

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин

27 серпня 2025 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Філософія»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності СЗ «Міжнародні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин та політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
25 серпня 2025 р., протокол №7
Завідувач кафедри

Ірина
ГРАБЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми

Андрій ШЕВЧУК

Розробник: к.філос.н., доцент кафедри міжнародних відносин і
політичного менеджменту Оксана ЛИТВИНЧУК

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини і геополітична безпека» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2025 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 4	Галузь знань С3 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	- год.
		Практичні	
		32 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
56 год.	- год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

– для денної форми здобуття вищої освіти – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є:

- формування теоретичних засад духовної культури особистості, які відповідають сучасним викликам та запитам;
- надання знань з філософії, як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття;
- забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у студентів високої світоглядно-методологічної культури;
- освоєння студентами понятійно-категоріального апарату філософії;
- ознайомлення студентів з основними досягненнями світової філософської думки, головними періодами та логікою її розвитку.
- формування у студентів творчого, критичного мислення.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини» та освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини і геополітична безпека»:

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК15. Здатність до ініціативності та креативності, генерування та формулювання нових ідей.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК15. Здатність виконувати аналітичні, консультативні, експертні функції, враховуючи особливості розвитку окремих країн та регіонів, використовуючи широкий спектр суспільно-культурних комунікацій.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини»:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: уміння грамотно спілкуватися; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Історія філософії

Тема 1. Філософія, її предмет і соціальна роль (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6, РН17)

Філософський, міфологічний та релігійний погляди на світ. Основні питання, філософські проблеми та розділи філософії. Функції філософії. Світогляд та його типи. Методи філософії.

Тема 2. Філософія Стародавньої Індії (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Зародження філософії. Особливості передфілософії стародавнього Сходу. Філософія Стародавньої Індії. Джайнізм. Буддизм. Чарвака. Санкх'я.

Тема 3. Філософія Стародавнього Китаю (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Філософія Стародавнього Китаю. Конфуціанство. Легізм. Даосизм.

Тема 4. Філософія Стародавньої Греції (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Основні етапи в розвитку філософії стародавньої Греції.

Філософія досократиків: проблема архе. Класична антична філософія: проблема ідеального буття та суспільного устрою (Сократ, Платон, Аристотель).

Елліністична філософія: проблема свободи (етика кініків, скептиків, стоїків, епікурейців).

Тема 5. Філософія західноєвропейського Середньовіччя (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

Передумови середньовічної філософії, її загальна характеристика. Патристика – вчення «отців церкви». Філософські погляди святого Августина. Схоластика. Реалізм та номіналізм. Філософія Томи Аквінського. Мусульманська філософія.

Тема 6. Філософія Відродження (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Загальна характеристика філософії епохи Відродження. Натурфілософські вчення. Соціально-філософські ідеї. Утопічна філософія. Політична філософія.

Тема 7. Філософія нового часу (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Характеристика світогляду Нового часу. Галілей та Ньютон. Проблема методу пізнання: емпіризм Френсіса Бекона. Раціоналізм Рене Декарта. Сенсуалізм Джона Локка. Скептицизм Давіда Г'юма. Соціальна філософія Томаса Гоббса, Джона Локка, Жан-Жака Руссо. Онтологія Рене Декарта, Бенедикта Спінози, Готфрида Ляйбніца, Джорджа Берклі.

Тема 8. Німецька класична філософія (XVIII–початку XIX ст.) (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Часові рамки та джерела німецької класичної філософії XVII-XIX ст. І.Кант, постановка проблеми свободи волі людини. Матеріалізм та ідеалізм Канта, його агностицизм. Чистий і практичний розум. Суб'єктивний ідеалізм І.Фіхте. Філософська система Гегеля: об'єктивний ідеалізм. Філософія Л.Фейєрбаха.

Тема 9. Сучасна світова філософія (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Важливість філософії в XX столітті. Карл Маркс: теорія відчуження. Феноменологія та філософія екзистенціалізму. Герменевтика. Психологія Зигмунда Фрейда. Артур Шопенгауер про світ як волю та уявлення («песимістична» філософія). «Оптимістична» філософія Фрідріха Ніцше: «Що нас не вбиває, те робить нас сильнішими».

Тема 10. Історія української філософської думки (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Загальні особливості української філософії. Філософська думка Київської Русі й доби Відродження. Філософія Просвітництва. Особливості філософії киево-могилянців. Філософські погляди Г.Сковороди.

Тема 11. Українська філософія XIX – XX ст. (ЗК8, ЗК15, СК2, РН1, РН6)

Особливості української філософії XIX – XX ст.: Микола Гоголь; Пантелеймон Куліш; Тарас Шевченко; Олександр Потебня; Памфіл Юркевич; Іван Франко; Володимир Вернадський.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії

Тема 12. Онтологія. Філософські проблеми буття (ЗК8, ЗК15, СК15, РН8, РН9)

Проблема визначення предмету онтології (метафізики) в системі провідних парадигм філософування. Онтологія – вчення про межові засади буття. Атрибути

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

буття (час, простір, рух, розвиток) та моделі єдності світу. Свобода – сутнісна характеристика людського буття. Свідомість як спосіб існування та відтворення буття. Методологічні труднощі визначення та вивчення свідомості. Основні антиномії свідомості. Структура свідомості.

Тема 13. Гносеологія як вчення про пізнання (ЗК8, ЗК15, СК15, РН8, РН9, РН17)

Гносеологія: проблематика і основні концепції. Проблема суб'єкта і об'єкта пізнання. Різноманіття форм знання й пізнавальної діяльності. Чуттєве і раціональне пізнання. Істина як гносеологічна проблема.

Тема 14. Діалектика як вчення про розвиток (ЗК8, ЗК15, СК15, РН8, РН9)

Діалектика та її історичні форми. Принципи і закони діалектики. Категорії діалектики.

Тема 15. Філософська антропологія (ЗК8, ЗК15, СК15, РН8, РН9)

Філософська антропологія: предмет і завдання. Людина як соціокультурний проект: історико-філософський екскурс. Соціокультурні означення основних модусів буття людини в некласичній філософії: архетип, ментальність, ідентичність. Ціннісний вимір буття людини: філософське осмислення проблем щастя, життя та його сенсу, смерті й безсмертя

Тема 16. Соціальна філософія (ЗК8, ЗК15, СК15, РН8, РН9)

Соціальна філософія: об'єкт, предмет, завдання. Специфіка пізнання соціального. Філософські концепції розуміння суспільства. Основні підходи до розуміння суспільства. Суспільство як цілісна система. Соціальна структура суспільства. Суспільне виробництво та його структура.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Історія філософії								
Тема 1. Філософія, її предмет і соціальна роль	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 2. Філософія Стародавньої Індії	6	2	1	3	-	-	-	-
Тема 3. Філософія Стародавнього Китаю	6	2	1	3	-	-	-	-
Тема 4. Філософія Стародавньої Греції	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 5. Філософія західноєвропейського Середньовіччя	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 6. Філософія Відродження	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 7. Філософія нового часу	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 8. Німецька класична філософія (XVIII–початку XIX ст.)	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 9. Сучасна світова філософія	7	2	2	3	-	-	-	-
Тема 10. Історія української філософської думки	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 11. Українська філософія XIX – XX ст.	8	2	2	4	-	-	-	-
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	79	22	21	36	-	-	-	-
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії								
Тема 12. Онтологія. Філософські проблеми буття	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 13. Гносеологія як вчення про пізнання	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 14. Діалектика як вчення про розвиток	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 15. Філософська антропологія	8	2	2	4	-	-	-	-
Тема 16. Соціальна філософія	8	2	2	4	-	-	-	-
Модульний контроль 2	1	-	1	-	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	41	10	11	20	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Історія філософії			
1	Філософія, її предмет і соціальна роль	2	-
2	Філософія Стародавньої Індії	1	-
3	Філософія Стародавнього Китаю	1	-
4	Філософія Стародавньої Греції	2	-
5	Філософія західноєвропейського Середньовіччя	2	-
6	Філософія Відродження	2	-
7	Філософія нового часу	2	-
8	Німецька класична філософія (XVIII–початку XIX ст.)	2	-
9	Сучасна світова філософія	2	-
10	Історія української філософської думки	2	-
11	Українська філософія XIX – XX ст.	2	-
	Модульний контроль 1	1	-
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії			
12	Онтологія. Філософські проблеми буття	2	-
13	Гносеологія як вчення про пізнання	2	-
14	Діалектика як вчення про розвиток	2	-
15	Філософська антропологія	2	-
16	Соціальна філософія	2	-
	Модульний контроль 2	1	-
РАЗОМ		32	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Історія філософії			
1	Філософія, її предмет і соціальна роль 1. Світогляд та його типи. 2. Методи філософії	4	-
2	Філософія Стародавньої Індії 1. Його 2. Ньяя	3	-
3	Філософія Стародавнього Китаю 1. Конфуціанство. 2. Легізм. 3. Даосизм	3	-
4	Філософія Стародавньої Греції 1. Елліністична філософія. 2. Проблема свободи (етика кініків, скептиків, стоїків, епікурейців).	3	-
5	Філософія західноєвропейського Середньовіччя 1. Філософія Томи Аквінського. 2. Мусульманська філософія.	3	-
6	Філософія Відродження 1. Утопічна філософія. 2. Політична філософія.	3	-
7	Філософія нового часу Онтологія Рене Декарта, Бенедикта Спінози, Готфрида Ляйбніца, Джорджа Берклі.	3	-
8	Німецька класична філософія (XVIII–початку XIX ст.) 1. Філософська система Гегеля: об'єктивний ідеалізм. 2. Філософія Л.Фейєрбаха.	3	-
9	Сучасна світова філософія «Оптимістична» філософія Фрідріха Ніцше.	3	-
10	Історія української філософської думки 1. Філософська думка Київської Русі й доби Відродження. 2. Філософія Просвітництва.	4	-
11	Українська філософія XIX – XX ст. 1. Філософські погляди Памфіла Юркевича. 2. Філософські погляди Івана Франка . 3. Філософські погляди Володимира Вернадського.	4	-
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 2. Основні проблеми філософії			
12	Онтологія. Філософські проблеми буття 1. Свідомість як спосіб існування та відтворення буття. 2. Методологічні труднощі визначення та вивчення свідомості.	4	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	3. Основні антиномії свідомості. 4. Структура свідомості.		
13	Гносеологія як вчення про пізнання 1. Чуттєве і раціональне пізнання. 2. Істина як гносеологічна проблема.	4	-
14	Діалектика як вчення про розвиток Категорії діалектики.	4	-
15	Філософська антропологія Ціннісний вимір буття людини: філософське осмислення проблем щастя, життя та його сенсу, смерті й безсмертя	4	-
16	Соціальна філософія 1. Соціальна структура суспільства. 2. Суспільне виробництво та його структура.	4	-
РАЗОМ:		56	-

7. Індивідуальні самостійні завдання

Написати есе на одну із запропонованих тем:

1. Чи має держава право втручатися у внутрішні справи іншої країни з гуманітарних міркувань?
2. Свобода чи безпека: що важливіше в міжнародних відносинах?
3. Чи існує об'єктивна правда в дипломатії?
4. Війна як філософська проблема: чи може вона бути морально виправданою?
5. Чи можна довіряти міжнародним угодам у світі, керованому інтересами?
6. Філософія миру: чи можливий світ без воєн?
7. Етична відповідальність дипломатів: де межа компромісу?
8. Чи може брехня бути прийнятною в політиці? (за Макіавеллі та Кантом)
9. Чи існує універсальна система цінностей? (релігійний, ліберальний, авторитарний підходи)
10. Чи є міжнародне право реальним, якщо немає єдиного органу примусу?
11. Хто винен: особистість-правитель чи система? (Гоббс, Руссо, Арендт)
12. Чи можна виправдати економічні санкції як моральний інструмент?
13. Проблема свободи народів на самовизначення: філософський погляд.
14. Чи має штучний інтелект право брати участь у міжнародній політиці?
15. Постправда як філософська проблема сучасної дипломатії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

16. Чи можлива абсолютна нейтральність держави?
17. Гуманізм у ХХІ столітті: чи не став він політичним інструментом?
18. Чи може країна бути моральним лідером світу?
19. Роль релігії у міжнародній політиці: єдність чи розбрат?
20. Філософія дипломатії: мистецтво компромісу чи маніпуляції?
21. Чи має історична пам'ять впливати на сучасну зовнішню політику?

Необхідно викласти власні філософські думки на задану тему, спираючись на філософські ідеї відомих філософів.

Кількість сторінок – 1-2 сторінки формату А-4.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів	– Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
РН17. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль:

– поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі *контрольної роботи*.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	-
Виконання завдань підсумкового контролю	-
Підсумкова семестрова оцінка	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	50	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	10	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Презентація інноваційних ідей на тему, що вивчається; 2. Участь у наукових студентських конференціях (написання тез доповіді та презентація доповіді на конференції); 3. Публікація наукових статей; 4. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	10	-
Участь у дискусії	5	-
Виконання тестових завдань	10	-
Виступ із презентацією	15	-
Виконання домашнього завдання	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	50	-

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми навчання	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю 1	20
Виконання завдань модульного контролю 2	20
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- СЗ.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 25–35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

1. Prometheus. Філософія. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KPI+PHIL101+2016_T2

2. Prometheus. Освітні інструменти критичного мислення. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTFT102+2018_T3

3. Prometheus. Критичне мислення в українському контексті. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTIUC101+2022_T2_3

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Герменевтика	Hermeneutics
2	Гносеологія	Epistemology
3	Гуманізм	Humanism
4	Діалектика	Dialectics
5	Дуалізм	Dualism
6	Екзистенціалізм	Existentialism
7	Ідеалізм	Idealism
8	Історія філософії	History of philosophy
9	Матеріалізм	Materialism
10	Об'єктивний ідеалізм	Objective idealism
11	Поняття	Concept
12	Просвітництво	Enlightenment
13	Раціоналізм	Rationalism
14	Свідомість	Consciousness
15	Світогляд	Outlook
16	Соціальна філософія	Social philosophy
17	Суб'єктивний ідеалізм	Subjective idealism
18	Теологія	Theology
19	Філософія	Philosophy
20	«Філософія життя»	«Philosophy of life»

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

12. Рекомендована література

Основна література

1. **Литвинчук О.В., Муляр В.І. Філософія: навчальний посібник. Житомир : Житомирська політехніка, 2021. 403 с. URL : <https://surl.lu/rphuqf>**
2. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. URL : <https://surl.lu/msjrwа>
3. Філософія: підручник. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 350 с. URL : <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/11333/1/Philosophy%202021.pdf>
4. Філософія [Електронний ресурс] : навч. посібник / Ю. М. Вільчинський, Л. В. Северин-Мрачковська, О. Б. Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с. URL : <file:///C:/Users/HP/Downloads/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%AE.%D0%9C.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%84%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%97.pdf>
5. Філософія освіти : навчальний посібник. 2-ге видання / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенко [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с. URL : https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/33916/Filosofia%20Osvity_2021.pdf?sequence=1
6. Філософія: теоретичний курс : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / за ред. Я. В.Шрамка. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2021. 264 с. URL : <https://surl.li/thnrec>
7. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана Ш48 ФІЛОСОФІЯ: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf

Допоміжна література

1. Горський В. С. Філософія в українській культурі: (методологія та історія). Філософські нариси. Київ : Центр практичної філософії, 2001. 236 URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Horskyu_Vilen/Filosofia_v_ukrainskii_kulturi_metodologia_ta_istoriia.pdf
2. Кральнок П. М. Історія філософії України : підручник. Київ : КНТ, 2015. 652 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Kraliuk_Petro/Istoriia_filosofii_Ukrainy.pdf
3. Культуротворчі виміри людини в сучасному універсумі : колект. монографія / [І. В. Вернудіна, В. П. Драпогуз, Т. К. Гуменюк, Л. П. Саракун та ін.] ; за ред. М. М. Бровка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 380 с. URL : <https://lira-k.com.ua/files/contents/12601.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-21.11- С3.00.1/Б/- ОК4_1_2025
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

4. *Литвинчук О.В.* Ідентичність як проблема маргінального індивіда: соціально-філософський аналіз. Монографія. Житомир : ЖДТУ, 2018. 196 с. URL : <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/7507>

5. *Литвинчук О.В.* Субкультури в молодіжному просторі: соціально-філософський аналіз Гілея: науковий вісник. Київ : «Видавництво «Гілея», 2020. Вип. 153 (№ 2). Філософські науки. С. 308–311. URL : <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=221>

6. Петрушенко В. Філософія: вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2002. 594 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Petrushenko_Viktor/Filosofii_Kurs_lektsii.pdf

7. Розвиток філософської думки в Україні : навч. посібник ; [Електронний ресурс] / [за ред. проф. Ю. М. Вільчинського]. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2014. 327 URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/32610712.pdf>

8. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 184 с. URL :

https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2300/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F_16_09.pdf

13. Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>

2. Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України. URL: <http://www.filosof.com.ua>

3. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка» . URL: <https://learn.ztu.edu.ua/>

4. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>

5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> \

6. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>